

ΣΚΕΨΒΙΣ ΦΙΛΕΛΛΗΝΟΣ.

La Grecia nel suo popolo.—Con-
ni storico-contemporanei del filelle-
no Prof. Luigi Chierici. Ancona, Ti-
pografia del Commercio, 1876.

Τὸ ἑλληνικὸν τηλεδρόλον δὲν κροτεῖ
κατὰ τὴν παρούσαν στιγμὴν ἐπὶ τῶν
σλαβικῶν πεδίων· οὐχ ἤττον ἢ εὐγενὴς
φάλαγξ τῶν ἐθελοντῶν ἐκείνων τοῦ πνευ-
μάτος, οἵτινες, ἀντὶ παντὸς ἄλλου τίτλου,
ἐξήλωσαν τὸ ἀπείριστον τοῦ φιέλληνης
δνομα, δὲν ἀποκάνει εὐθαρσῶς τὸν καλὸν
ἀγωνιζομένη ἀγῶνα. Πλὴν ὁ ἱερός οὗτος
λόχος, ὃ μὴ καταπλήσσει τὸν κόσμον
διὰ τοῦ ὄγκου τοῦ ἀριθμοῦ του, ἀλλὰ
διὰ τοῦ ὀνόματος τῶν στρατιωτῶν του,
δὲν πολεμεῖ μόνον πρὸς τὸν ἱστορικὸν
τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐχθρὸν δι' ὅπλων πολ-
λῶ ἰσχυροτέρων ἢ ἐκεῖνα, δι' ὧν οἱ Σλα-
βοὶ πειρῶνται νὰ τὸν καταβάλωσιν· ὁ-
φείλει νὰ πολεμήσῃ πρὸς στρατιὰς ἀ-

Σ. Ζ. Α. Κοθῆρον ἡμῶν θεωροῦμεν ν'
ἀπονείμωμεν τὰς ἀκαριανεστράς ἡμῶν εὐχα-
ριστίας πρὸς τὸν διαπρεπῆ φιλέλληνα, εἰς ἡ-
μᾶς μόνον γνωστὸν ὡς ἐκ τῆς μεγάλης αὐ-
τοῦ φήμης, ἐπὶ τῇ τιμῇ ἣν περιεποίησεν ἡ-
μῖν, ἀποστείλας τὸ σπουδαῖον καὶ παντὸς ἐ-
παίνου ἄξιον περὶ Ἑλλάδος φυλλάδιόν του. Τῆς
εὐκαιρίας ταύτης δραττόμενοι, τὰς αὐτὰς εὐ-
χαριστίας ἀπονείμωμεν πρὸς τὴν Σύναξιν
τοῦ ἀξιολόγου ἰταλικοῦ περιοδικοῦ «**L' EMU-
LAZIONE**» ἐπὶ τῇ ἐπ' ἀνταλλαγῇ ἀποστολῇ
τοῦ συγγράμματος τούτου, πραγματευομένου
πολλῶς περὶ Ἑλλάδος καὶ πλείστας με-
ταφράσεις δοκίμων ἔργων σημερινῶν Ἑλλή-
νων συγγραφέων ἐν ταῖς στήλαις αὐτοῦ ἐξ-
νίζοντος. Ὁμολογοῦμεν ὅτι ἡ βαρύτιμος αὐ-
τῇ ἐκ μέρους τῶν ξένων λογίων φιλοφροσύ-
νη πληροὶ ἡμᾶς τῆς ζωηροτέρας ἀγαλλιάσεως,
οὐχὶ διότι ἡ φιλοτιμίᾳ ἡμῶν τοσούτον παρ'
ἀξίαν κολακεύεται, ἀλλὰ διότι ἐκ τῆς φιλο-
φρονήσεως ταύτης πορίζομεθα νέαν ἀπόδειξιν
ὅτι πλείστοι εἰσὶ βαβαῖως ἐν Ἰταλίᾳ οἱ περὶ
τὴν νεώτεραν ἡμῶν φιλογλογίαν ἀσχολούμενοι
καὶ αὐτὴν ἀγαπῶντες, ἀφ' οὗ καὶ ἡμᾶς, πάν-
των ἐσχάτους, δὲν ἀπηξίωσαν τῆς εὐμενοῦς
προσοχῆς τῶν.

μὲ ἀποσπάσῃ. ὦχι! Θεέ μου! ὁποῖα εὐτυ-
χία! καὶ εἶναι τάχα δυνατόν! .. καὶ
μοῦ εἶναι τάχα ἐπιτετραμμένον, καὶ δύ-
ναμαι νὰ ἐλπίσω τὸ τοιοῦτον;— Ζωή
μου, ἀκουστον' ἐλπίζω καὶ περιμένω...
Ἄν ὅμως— ὦχι! Θεέ μου, λυπήσου με!—
Ἄν ὅμως ὁ πατήρ σου θελήσῃ νὰ γίνῃ ὁ
συνεργὸς τῆς εἰμαρμένης, τότε κατάρ-
καὶ τρεῖς κατάρ! Τότε, Ζωή μου, ἂν
σοὶ ᾔται δυνατόν, ἔσο εὐτυχής· σοὶ
τὸ εὐχομαι, σοὶ τὸ ἐπιθυμῶ. Πε-
ρὶ ἐμοῦ ὅμως δὲν θ' ἀκούσης πλέον
ἐάν ἔτι ὑπάρχω καὶ τοῦ εὐρίσκομαι· διὰ
σὲ θὰ ᾔμαι νεκρὸς καὶ οὔτε θὰ μὲ
ἴδῃς πλέον ἐνώπιόν σου. Ἐρημος καὶ
μόνος θὰ περιπλανῶμαι εἰς τὸν κόσμον,
θ' ἀποφεύγω τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ὁποί-
ους μισῶ, διότι ἐκεῖνοι νὰ τοὺς μισή-
σω μὲ ὑπεχρέωσαν· ὁ δὲ θάνατος, τὸν
ἐπαῖον θερμῶς θὰ ἐπικαλοῦμαι, θὰ ᾔ-
μαι ἡ ὑστάτη μου ἐλπίς, ὁ τελευταῖος πό-
θος, διότι δι' ἐκεῖνον μόνον θ' ἀπαλλαγθῶ
τῶν βασάνων μου, τῶν συμφορῶν μου!

Περιμένω καὶ ἐλπίζω ἀκόμη· δὲν ἔ-
χω δίκαιον νὰ ἐλπίζω, ὦ Ζωή; Ἄν ὅ-
μως ὦχι... τότε ἀκουστον' τὰς τελευταί-
ας λέξεις ἐκείνου, ὅστις διὰ σὲ θὰ ᾔται
ὡς τεθνηώς· μάθε το, ἂν καὶ τὸ γινώ-
σκῃς, ὅτι θὰ ἐξακολουθῶ πάντοτε νὰ σ' ἀ-
γαπῶ καὶ θὰ σ' ἀγαπῶ αἰωνίως· καὶ
ὅτι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν νεκρικὴν στρω-
μὴν μου, καὶ ὅταν ὁ θάνατος θὰ ἐ-
πέλῃ ἵνα μ' ἀπελευθερώσῃ τῆς ἀφορή-
του ταύτης δουλείας τῆς ὑπάρξεως, τ' ὀ-
νομά σου, κατὰ τὴν ἐπσημον ἐκείνην
στιγμὴν, τὸ γλυκὺ καὶ ἱερὸν ὄνομά σου
θὰ ἐξέλθῃ μόνον ἐκ τῶν χειλέων μου· δι-
ότι καὶ πῶς νὰ λησμονήσω τοὺς ὄρκους,
καὶ πῶς ἡμπορῶ πρὸς αὐτοὺς ν' ἀσεβή-
σω; ὦχι! θ' ἔχω δύνανται, οὔτε πρέπει.
Σὺ εἶσαι ἐνώπιον τοῦ Πλάστου ἰδικῇ μου,
καὶ ἰδικῇ μου πρέπει αἰωνίως νὰ μέινῃς.

Σὲ ἀσπάζομαι, Ζωή μου, καὶ περι-
μένει ἐλπίζω.

Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥ.

(ἀκολουθεῖ)

Φ. KARRER.

συγκρίτως τῶν ὀθωμανικῶν ἐπιφοδωτέρας, αἵται δὲ εἶπιν οἱ ἐνδοικισμοί, αἱ προλήψεις, τὰ μίση φίλων χλιρῶν, ἀμύλων ποδῶν πολιτικῶν, συστηματικῶν διεβολῶν. Ὅφειλε νὰ πολεμήσῃ πρὸς ἐκείνους, οἵτινες ἐν ὅλως πλατωνικῷ ἐνθουσιασμῷ ἐξείρουν τὴν ἀρχαίαν τῆς Ἑλλάδος δόξαν καὶ στέργουσι τὴν παροῦσαν τοῦ πλείστου αὐτῆς μέρους δουλείαν, οἵτινες ἐξυμνοῦσι τὸν μοναδικὸν αὐτῆς οὐρανὸν, καὶ ἐθελoturλώττουσι πρὸς τὸ νέφος, ὅπερ σκιάζει τὴν αἰθρίαν του, οἵτινες ἀκροῶνται ἀνάρπαστοι τοῦ φλοίσβου τῶν ἐρωτοτήρων ἀκτῶν τῆς, καὶ κωφεύουσι πρὸς τὸν κροταλισμὸν τῶν οὐχὶ μεμακρυσμένων ἀλύσεων— ὀφείλει, ἢ τοῦλάχιστον ὥφειλε μέχρι χθὲς νὰ πολεμήσῃ πρὸς ἐκείνους οἵτινες ἄσμενοι τείνουσι τὴν χεῖρα πρὸς τὸν πολέμιον, ὃν χθὲς ἐπάταξαν ἢ ὑφ' οὗ ἐπάταχθησαν, καὶ μετ' αὐτοῦ συμμαχοῦσι καὶ συνεργάζονται, ὁρθῶς σκεπτόμενοι, ὅτι, ἐν τῇ φορᾷ τῶν ἀνθρωπίνων παγκράτων, ἡ χθελιστὴ ἐνός ἔθνους πολιτικὴ ὑποχωρεῖ ἐνώπιον τῆς πολιτικῆς τῆς σήμερον, καὶ οἵτινες, μ' ὅλα ταῦτα, δὲν θέλουσι νὰ πεισθῶσιν ὅτι τὸ φρόνημα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ κατὰ τὸ 1876 πόρρω ἀπέχει ἐκείνου ὅπερ ἐγέννησε τὰ ἡρωϊκὰ μὲν ἀλλ' ἀσύμμετα τοῦ 1854 κινήματα— ὀφείλει τέλος νὰ πολεμήσῃ πρὸς τοὺς ἀδόξους ἐκείνους Ἡροστράτους παντὸς μεγαλείου, συχναίως κατὰ δυστυχίαν ἐν τῇ ἐσπερίᾳ Εὐρώπῃ ἀπαντωμένους, καὶ οἵτινες, ἐν τῇ πικρίᾳ φιλολογικῆς τινος ἀποτυχίας, ἐπιτίθενται ἀνάνδρως κατὰ τῶν Ἑλλήνων, χαλαροῦντες δυστυχῶς ἐν τῇ ψυχῇ πολλῶν εὐπίστων τὴν πρὸς τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἀγάπην ἢ τοῦλάχιστον συμπάθειαν.

Οἱ ἀτρόμητοι οὗτοι λοχίται ἔδραξαν πολλάκις τὸ ξίφος καὶ τὸ πυροβόλον, οὐχὶ σπανίως διὰ τοῦ θανάτου αὐτῶν τὸν ἀγῶνα ἔτι μᾶλλον καθαγιάσαντες· οὐχ ἥττον τὰ συνηθέστερα αὐτῶν ὅπλα εἰσὶν ἡ γραφίς καὶ ἡ γλῶσσα— ἡ γραφίς, ὅπως διὰ τῆς αἵματός αὐτῆς τιτρώσκει

τοὺς σκληροτραχήλους τῆς ἐλευθερίας πολεμίους— ἡ γλῶσσα, ὅπως δι' αὐτῆς ἐν τοῖς δουλευτηρίοις κεραυνοβολῶσι τοὺς ὀπίσθεν τῶν σεφισμάτων αὐτῶν χαρακωμένους ἀντιπάλους. Εἰς τὴν τάξιν τῶν τελευταίων τούτων ἀνήκουσι, σὺν ἄλλοις πλείστοις, οἱ κατὰ τὸ 1873 προσεζάρχοντες τῆς ἐν τῇ ἰταλικῇ βουλῇ ἀντιπολιτευσεως καὶ νῦν συγκροτοῦντες τὴν ὑπουργικὴν πλειονοψηφίαν· εἰς τὴν τάξιν δὲ τῶν πρώτων ἀνήκει καὶ ὁ καθηγητὴς L. Chierici, εἰς τῶν διασημοτέρων τῆς ἰταλίας ἱατρῶν, ὁ γράψας τὸ εὐφραδὲς καὶ σπουδαῖον φυλλάδιον μάλιστα πρὸ μηνὸς ἐκδοθὲν, καὶ οὐ τὸν τίτλον τῆς μικρᾶς ταύτης, διατριβῆς προεσάξαμεν.

Ὁ K. Chierici διήνυσσε τὸ ἀμέριμνον ἅμα δὲ καὶ παλμῶδες τῆς νεότητος στάδιον, καὶ νῦν κατέρχεται τὸ πρηνὲς ἐκείνου τοῦ βίου, ὅπερ ὀνομάζομεν γῆρας. Οὐχ ἥττον τὰ βήματα αὐτοῦ εἰς ζωὴν καὶ βέροντα· τὸ βλασθητικὸν ἐκείνου τῆς ψυχῆς ἄσθμα, ὅπερ οἱ ἄνθρωποι ἀποκαλοῦσι κάματον, ἀπογοήτευσιν, δὲν ἀναγκαιτίζει τὴν πορείαν του, καὶ τοῦτο διότι ἐκ τῶν θησαυρῶν τῆς νεότητος ἐφύλαξε δύο βαρύτιμα κεμήλια· τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν ἀγάπην. Ἐγῆρας, πλὴν γηράσας, δύναται ἀκόμη ν' ἀγαπήσῃ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν ἀνθρωπότητα· ἐὰν δὲ ἡ χιών τῆς κατὰ ψυχμὴν ἡλικίας ἐλεύκανε τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του, ἡ καρδία του διετήρησεν ὅλην τὴν θερμὴν καὶ τὴν ἀκμήν τῆς νεότητος. Ὁ K. Chierici ἀγαπᾷ, λατρεύει τὴν Ἑλλάδα, διότι τὴν ἐγνώρισε, τὴν ἐσπούδασε, τὴν ἔκρινεν ἀνευ προκαταλήψεως. Μή τις ὁμως πιστεύσῃ ὅτι τὴν ἐγνώρισε, ὡς πλείστοι αὐτοῦ συνομήλικες, ἐκ τῆς θέας ὀλίγων ἐν λογαρημάτων ἀπεικονιζόντων μᾶλλον ἢ ἥττον ἐπιτυχῶς τὸ ὀφθαλμικὸν καὶ τὸν Παρθενῶνα, ἢ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἀπὸ τοῦ 1821 μέχρι τοῦ 1830 ἔβ-

πισήμου ἐφημερίδος τῶν Παρισίων, τῆς ἐν τετρατάδει ἀντιφάσει πλεονέκτης τὸν στέφανον τῆς ἐλευθερίας ἐν Ἑλλάδι καὶ ὑπαινοῦντος τὰ σάβηκα αὐτῆς ἐν Γαλλίᾳ, τῆς ξενιζούτης ἐν ταῖς στήλαις αὐτῆς τὴν ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγώνος ἐγκύκλιον τοῦ Σατωβριάνδου καὶ τὰ κατὰ τοῦ πολιτεύματος διατάγματα τοῦ πρίγκηπος Πολινιάκ. Ὁχι, δὲν ἐγνώρισεν οὕτω τὴν Ἑλλάδα ὁ ἡμέτερος συγγραφεύς· οὗτος ἐπάτησε τὸ ἡμέτερον ἔδαφος, ἐθερμάνθη ὑπὸ τὴν ἀκτῖνα τοῦ ἡμετέρου ἡλίου, ἔραγε τὸν ἡμέτερον ἄρτον ἀμιγῆ τοῦ ἄλλου τῆς ἐξορίας, καὶ ἀντὶ, ὡς λέγει, ὁ μέγιστος αὐτοῦ συμπατριώτης, ν' ἀναβρίνῃ ἐπιπόνως τὰς ἡμετέρας κλίμακας, δὲν ἔκρουσεν οὕτε καὶ τὰς θύρας μας, διότι αὐταὶ ἦσαν ἤδη ἀνευρημέναι πρὸς ξενισμόν του.

Πλεῖστοι ἀξιοῦσιν ὅτι ὁ ἀδικαλείπτως περικολλοῦν τὴν αἰωνίαν ἀλάν μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου, ὁ ὑπὸ τὸ μειδιῶν τῆς νεότητος καὶ τῆς καλλονῆς χεῖλος διαβλέπων τὴν λανθάνουσαν φηγάδιναν, ὁ ὑπὸ τὸν κόλπον, ὅπου ἄλλοι ἀνευρίσκουσι τὸν παρὰ δαίμον, ἀνιχνεύων τὴν ἐπερχομένην σηπεδόναν, ὅτι ὁ ἰατρός τέλος, ἐν τῇ ἀπογοητεύσει, ἦν ἐν τῇ καρδίᾳ του παρὰ γαίῃ ἡ θέα τῆς ματαιότητος καὶ τῆς καταστροφῆς, δύναται μὲν νὰ ᾗ ἀγαθὸς καὶ φιλόφρων, πλὴν ἄμειρος τοῦ νεανικοῦ, τοῦ ἀπρόντιδος, συγχαίς δὲ καὶ ἀλογίστου ἐκείνου ἐνθουσιασμοῦ, ὅστις ἄγει ἐνίοτε εἰς γενναῖα κατορθώματα. Οὐδὲν ἐπιπολαιότερον τοῦ ἱεχυρισμοῦ τούτου. Καὶ τίς ἄλλος ἢ ἐκεῖνος, ὅστις ἀντιμετωπίζει καθ' ἑκάστην τὸν θάνατον παρὰ τῇ κλίνῃ τοῦ πάσχοντος ἐμοῦ του, ὅστις πολλάκις διακυβεύει τὴν ζωὴν του ὅπως σώσῃ τὴν ἐκείνου, ὁ ὑπὸ τὴν φαινομενικὴν ἀταραξίαν του κρύβων τὸν θάνατον τοῦ ἀσθενοῦς του μᾶλλον τῆς οἰμωζούσης τούτου οἰκογενείας, ὁ χαίρων ἐπὶ τῇ ἰάσει του μᾶλλον αὐτοῦ τοῦ παιδίου, ὁ συγχωρῶν αὐτῷ καὶ αὐτὴν τὴν χαριστίαν του, καὶ σχεδὸν εὐγνωμονῶν

αὐτῷ ὅτι ἰάθη διὰ τῶν φροντίδων του— τίς ἄλλος, λέγομεν, ἢ ὁ ἀληθὴς οὐτός τῆς φιланθρωπίας ἀπόστολος δύναται ν' ἀγαπήσῃ μετὰ πλείονος ζήσεως, μετὰ πλείονος αὐταπαρνήσεως; Ἐπομένως καὶ ὁ K. Chierici ἠγάπησε, καὶ ἠγάπησεν ἐμμανῶς τὴν πατρίδα· ὅτε δὲ ἡ ὥρα τῆς ἐξεγέρσεως ἐφάνη ἐπιστάτα, ἀντήλλαξε τὰς ἡρέμους τῆς ἐπιστήμης μελέτας ἀντὶ τῶν παλμωδῶν τῆς συνωμοσίας προσδοκιῶν, ἔκλεισε τὰ βιβλία του, παρήτησε τοὺς ἀσθενεῖς του, ὅπως, εἰ δυνατόν, συντελέσῃ εἰς τὴν ἔξω τῆς μεγάλης ἐκείνης ἀσθενοῦς, ἥτις ὠνομάζετο Ἰταλία. Δυστυχῶς ὅμως αἱ ἐλπίδες του ἐματαιώθησαν· ἡ πικρὴ διχόνοια, τ' ἀπονενοημένα τοῦ Μαρτίνου κινήματα, αἱ ἀσύνητοι τῆς Τοσκάνης, Ρώμης καὶ Ἑνετίας δημοκρατίαι ἐν ᾗ ἐποχῇ ἡ μοναρχία μόνη ἠδύνατο, ὡς ὑστερον ἀπεδείχθη, νὰ σώσῃ τὴν Ἰταλίαν, ἐπὶ ἐγκον τὴν φοβερὰν ἐκείνην παλινόρθωσιν τὴν φυλακίσασαν, καταπομήσασαν, φυγοδύσασαν τοὺς ἰταλοὺς πατριώτας. Οὕτω κατὰ τὰ μέσα τοῦ 1849 ὁ K. Chierici ἐπιβίβασθαι ἐπὶ ἀγγλικοῦ πλοίου ἐν Ἀγκῶνι, ἐτρέπετο τὴν πικρὰν τῆς ἐξορίας ὁδὸν πολὺ πικροτέραν τῶν κυμάτων, ἃ ἐμελλε νὰ διασχίσῃ—τὴν πικρὰν ἐκείνην ὁδὸν, ἣν πρὸ ὀλίγων μόνις μηνῶν προὔχαραττεν εἰς τοὺς συστρατιώτας του καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς του ὁ γόνος ἐκατὸν βασιλέων! Πόσους φίλους, πόσους συναδέλφους κατέλειπεν ὁ K. Chierici ὅπισθεν αὐτοῦ, ὧν ἠγνοεῖ ὅλοσχερῶς τὴν τύχην! Ποσάκις, διαρκοῦντος τοῦ τριημέρου αὐτοῦ πλοῦ, ἀφυπνίσθη ἄλλοφρονῶν καὶ ἑντρομος ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι κατ' ἐκείνην ἴσως τὴν στιγμὴν ἡ μάχαιρα τῆς λαϊμητῆμου ἀπέκοπτε τὴν κεφαλὴν ἐνός τῶν φίλων καὶ συναδέλφων ἐκείνων, ἡ ἡσφαῖρα τοῦ Κροάτου διετρώπα τὸ στήθος του, καίονσα τὰ σπλάγχνα του, ἀλλ' ἀδυνατοῦσα νὰ καταστρέψῃ τὸ ἐν αὐτοῖς ἐμφωλεῦον αἷσθημα! Ποσάκις ἔρραξε τὰ ὦτα ἐν στιγμιαίῳ παραλογισμῷ, ὅπως μὴ ἀκούσῃ

τὸν κτύπον τῆς πιπτούσης ἐκείνης μαχαίρας, τὸν κρότον τῶν φονικῶν ἐκείνων πυροβόλων!

Ἄλλ' αἱ ζοφώδεις αὐταὶ ὀπτασίαι διαλύοντο μίᾳ ἀνὰ μίᾳ ἐφ' ὅσον οὗτος προὔρρει πρὸς τὰς ἑλληνικὰς ἀκτὰς. Ἡ Κερκύρα, ἡ ἄγρυπνος αὕτη τοῦ ἑλληνικοῦ πρόσκοπος, μαθούσα ὅτι τὰ εὐγενῆ τῆς τυραννίης θύματα συνέεργον εἰς τὸν κόλπον τῆς, ἐφάνιστο διὰ τῶν λέμβων, τῶν ἐκτὸς τοῦ αἰγιαλοῦ ἀναμενουσῶν τοὺς ξένους, ἐπεκτείνουσα, οὕτως εἶπειν, τὴν ἀκτὴν τῆς, ὅπως τούτους περιπαθέστερον προσκαλέσθῃ καὶ ξενίσθῃ. Ἐν τούτοις ἡ αὖρα, ἡ ὑποκλέψασα ὅλα τὰ μύρα τῶν πορτοκλληδῶν τῆς, πρῶτη, ὡς ἡ ψυχὴ τῆς μεγάλου φρονος νῆσου, ἔπτατο πρὸς ὑποδοχὴν τῶν προσφύγων ψιθυρίζοντα εἰς τὰ ὧτά των μυστικὰς λέξεις παρηγορίας καὶ ἀγάπης. Τὴν ἐσπέραν τῆς, 29ης ἰουνίου 1849 ὁ K. Chierici ἀφίθῃ εἰς Κερκύραν, καὶ ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ἐκείνης ἐπέστη ὅτι ἡ ἐλευθερία δὲν εἶναι ὀνειρον, καὶ ὅτι ἐάν τὰ λάθη τῶν συμπατριωτῶν τοῦ τὸν ἡνάγκασεν νὰ δυσπιστῇ πρὸς αὐτήν, ὁ ἑλληνικὸς λαὸς τὸν ἐδίδασκε νὰ πιστεύῃ καὶ νὰ περιμένῃ.

Ὁ K. Chierici εὐγνωμονεῖ μετὰ ὀρησκεντικῆς σχεδὸν λατρείας πρὸς τὴν Ἑλλάδα, λάβρος δὲ καὶ ἀδυσώπητος καταφέρεται κατὰ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ εὐαρίθμων εὐτυχῶς δημοσιογράφων, οἵτινες καθάπτονται τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος ἢ τοῦλάχιστον δὲν εὐλαβοῦνται αὐτὸ, ὡς ἡ ἱστορία καὶ τὸ καθήκον τοῖς ἐπιβάλλουσιν. Εἰς τούτους ὁ K. Chierici ὀργίλως ἀντιτάσσει τὴν ἀπαρίθμησην τῶν εὐεργεσιῶν, ἃς ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἐπαχρίλευσεν εἰς τοσοῦτους συμπατριώτας του, διασώσας τοιοῦτοτρόπως πλείστας ὑπάρξεις ὠφελίμους εἰς τὴν πατρίδα μετὰ τοσαύτης δὲ ζήτησεως ὁ εὐγενὴς φιλέλλην ἐπιμένει ἐξαίρων τὴν ἑλληνικὴν φιλοξενίαν, ὥστε πιστεύομεν ὅτι ἐάν παρίσκατο εἰς τὴν μετὰ τὸ Wörth καὶ Gravelotte συνεδρίσιν ἐκείνην τῆς

ἰταλικῆς βουλῆς, καθ' ἣν ὁ φιλόγαλλος Massari ἀνεφώνει· εἰςθυμήθητε ὅτι ἐν τῇ ἐξορίᾳ μας δὲν ἐτρεπόμεθα ποτὲ ἐπὶ τὴν ὁδὸν τῆς Γερμανίας. ἀλλὰ τῆς Γαλλίας, ὃ K. Chierici θα διέκοπτε λέγων· λέγε κάλλιον τὴν Ἑλλάδα!

Ὁμολογῶ ὅτι πολὺ πρὸς ἑμαυτὸν πάλαισα μέχρις ὅτου πεισθῶ νὰ παρασιωπῶ πλείστας περιπαθείς καὶ ἐθουσιώδεις περικοπὰς, δι' ὧν ὁ K. Chierici ἀφηγείται τὴν ἐν Κερκύρᾳ ἀλλαγὴν τῆς Ἑλλάδος διαμονὴν τὴν πλὴν τ' ἐδυσωπήτως στενὰ ὅρια τοῦ συγγράμματος τοῦτου φείνονται ἀνὰ πρῶτον στιγμὴν ἀνὰ κρᾶζοντά μοι ὡς αἰετοῖς ὁ ὑπὲρ τῆς τοῦ Φίλπου Μινησο ὅτι τισσιν ἰσχυράματα αὐτῶν ἐστὶν ἀνὰ δυνάμει ὅμως νὰ διέλθω ἐν συνόροις τοῦ ὑπὸ τοῦ K. Chierici συνταχθέντος φυλλαδίου, δι' οὗ ὁ σοφὸς οὗτος Ἀσκληπιάδης ἀναδείκνυται ἐνθουσιώδης θιασώτης τῶν ἱερωτέρων καὶ μάλλον παρηγόρων τοῦ ἀνθρώπου πεποιθήσεων, ζωῆς δὲ καὶ ἀκαθάρτου ἐν ἐνθουσιᾳ αὐτοῦ προκαλεῖ δι' ἀκούοντως ἐντόνου ἀποστροφῆς τοὺς ὑποφρονὰς ἵνα τῷ ἀποδείξωσιν ὅτι οὗτος ἐστὶν ἡ δύναμις ἐκείνη ἥτις ἄγει αὐτὸν ἐν ἐραχυτέρῳ χρόνῳ τοῦ ὑπὸ τῆς τηλεγραφικῆς σύμματος δαπανωμένου κατὰς ἀγῶνας, εἰς τοὺς κήπους τῆς ὁραίας Κερκύρας, εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν φίλων του, τῶν εὐεργετῶν του, — ἥτις ἐνελεῖται ἐνώπιον αὐτοῦ τὸ πανόραμα τῶν ἐντυπώσεων, τῶν ἀγαλλιάσεων τῶν θλίψεων του, οὐχὶ διὰ τῶν ἐκ τῆς τῆλων τοῦ παρελθόντος ἀπορρώσεων, ἀλλὰ διὰ τῶν ζωῶν τοῦ ἐνεστώτος γνωσμάτων, — ἡ δύναμις τέλος ἐκείνη, ἥτις ποσπᾷ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ τὸ δίκτυον, οὐχὶ τὸν εὐτελὲς κόκκον ἄλατος, ὡς πεν ἡ κυρία Σάνδ εἰρωνευομένη τοὺς Ζωῶν τῆς ἐποχῆς τῆς, ἀλλὰ τὴν θερμὴν δόξον, ἥτις, ὅμοια πρὸς ἐκείνην τῆς πρώτης, τότε μόνον πηγάζει ἐκ τῆς ψυχῆς, ὅταν ἡ ἡὺς νέου αἰσθηματος ἐν αὐτῇ ὑποφώσκει

Ἀποτίσας τοιοῦτοτρόπως τὸν ὄφειλό-
μενον πρὸς τὴν φιλίαν καὶ τὴν εὐγνω-
μοσύνην φόρον, καὶ ὀνομαστὶ ἀπαριθμήσας
τοὺς διακεκριμένους ἐκείνους Κερκυραίους,
οἵτινες τοσαῦτα δαίγματα παρέσχον αὐ-
τῷ σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης, ὁ Κ. Chierici
ἐπιλαμβάνεται τῆς περὶ τοῦ ἐλ-
ληνικοῦ χαρακτῆρος μελέτης του. Καὶ
πρῶτον πικρῶς μέμψεται ἐκείνους, οἵτι-
νες ἐκ τῶν συνεχῶν ὑπουργικῶν ἐν Ἑλ-
λάδι κρίσεων πορίζονται τὴν ἀπόδειξιν
ὅτι ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἀμοιρεῖ πατριωτι-
σμοῦ, ἀνεπίδεκτος ἀναδείκνυται ἀληθοῦς
προόδου καὶ πάσης ἐλευθερίας ἀξίους.
Ὁ Κ. Chierici εὐλόγως ἀνὰ τελευτᾷ τοὺς
ἱσχυισμοὺς τούτους διὰ τῆς ἱστορίας
πάντων τῶν αἰώνων, κυρίως δὲ τῆς νε-
ωτέρης καὶ σύγχρονης, διδασκαλίας ἡ-
μῶς ὅτι καὶ πολιτικῇ αὐταὶ ἀνωμαλίαι
πάντοτε καὶ σχεδὸν κατὰ μοιραίαν νό-
μον ἀναφύονται παρὰ τοῖς λαοῖς ἐκεί-
νοις, οἵτινες δὲν συνεπλήρωσαν ἔτι τὴν
ἐθνικὴν αὐτῶν ἐνότητα, καὶ οἵτινες ὀργῶν-
τες πρὸς τὴν νόμιμον τῶν ὀρίων αὐτῶν ἐπέ-
κτειναι, ἐναγωνίως σφιδάζονται ἐντὸς τοῦ
στενοῦ κύκλου, ἐν ᾧ καταδικάζονται ἀβι-
βῆ. Πρὸς κύρωσιν τῆς ἀληθείας ταύτης
ῥηθύνετε ν' ἀναφέρῃ ὁ Κ. Chierici τὰ πα-
ράδειγμα καὶ αὐτοῦ τοῦ προτύπου Πε-
δουμονίου, ὅπου παρὰ τῇ καταπληκτι-
κῇ ἐν ταῖς τέχναις καὶ ἐπιστήμασι προ-
όδῳ, παρὰ τῇ ἀληθῶς πολιτικῇ μορ-
φῇ τῶν ἡθῶν καὶ τῶν χαρακτῆρων,
ἡ λειτουργία τῶν συνταγματικῶν θεσμῶν
πολλάκις ἐχάλασεν καὶ προσέκοψε, μέ-
χρι τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐκείνου πα-
ραπορήματος τοῦ καθ' ὅσον γνωστοῦ ὑπὸ
τὸ ἱστορικὸν ὄνομα il cospirio, δι' οὗ
ὁ πολυμήχανος πρωθυπουργὸς μετέβαλε
τὴν δῆμ. καὶ τὴν θέαν τῶν ἐν
τῇ βουλῇ κομμάτων ἀναδείξας πρόεδρον
τῆς βουλῆς τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἀντιπολι-
τευτικῆς. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν πα-
τριωτισμὸν, ὁ Κ. Chierici φρονεῖ ὅτι οὗ-
τος λαὸς συναισθάνεται τοσοῦτον ζω-
πρὸς καὶ ἐνδομύχως τὸν πρὸς τὴν πα-
τριδα ἔρωτα καὶ τὸ πρὸς τὴν δου-

λείαν μῖσος ὅσον ὁ ἑλληνικὸς ἀπόδει-
ξιν δὲ τούτου ἐπάγεται τὴν ἐν πάσαις
ταῖς κοινωνικαῖς τάξεσιν ἐξ Ἰσου ἐπι-
κράτησιν τοῦ αἰσθήματος τούτου, προε-
ζαρχούσης τῆς ἱερατικῆς, ἥτις ἀντὶ, ὡς
ἀλλαγῇ συμβαίνει, νὰ ὑπηρετῇ σκοποὺς
φύλους καὶ ἐθνοκτόνους, ἀνεφάνη πάν-
τοτε ἐν Ἑλλάδι ὁ πρωταθλητὴς καὶ ὁ
ἡγήτωρ τῶν μεγάλων τοῦ ἔθνους ἀ-
γώνων. Οἱ αἰῶνες, ἡ μεθ' ἑτερογενῶν
καὶ δὴ πολέμων στοιχείων διαρκὲς
συμβίωσις, ἡ διαφορὰ πολλάκις καὶ αὐ-
τοῦ τοῦ θρησκευματος, αἰετοῦ ἐπιβλη-
θεῖσα, οὐδέποτε ἐκουσίως ἐπελθοῦσα, ἀ-
δυνατοῦσι, κατὰ τὸν Κ. Chierici, τὸ
πατριωτικὸν ἐνστικτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ
Ἑλλήνος νὰ χαλαρώσῃ ἢ νὰ ἐξαλεί-
ψῃ. ἀπόδειξις δὲ τοῦ οὗ ἔστω ἡ οὐκ
ἐκείνη τῶν μετὰ τὴν ἄλωση τῆς Κων-
σταντινουπόλεως ἀναγκασθέντων ν' ἀσπα-
σθῶσι τὸν μωαμεθανισμὸν ἑλλήνων,
οἵτινες, καίπερ ἀποβαλόντες τὸ κυριώ-
τατον τῆς ἐθνικότητος αὐτῶν γνώρισμα,
καίπερ ἀγρευτοὶ ἐθνικῆς ἀγωγῆς καὶ δι-
δασκαλίας, τρέφουσιν οὐχ ἥτιον ἐν τῇ
πάντοτε ἑλληνικῇ καρδίᾳ ἀκμαῖον τὸ
κατὰ τοῦ κατακτητοῦ μῖσος καὶ τὴν
πρὸς τὴν ἀρχαίαν πατρίδα ὀρμητικὴν
ἀγάπην. Τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων τού-
των τοῦ διακεκριμένου φιλέλληρος δὲν
δυνάμεθα δευαίως νὰ ἐξελέγξωμεν, ἄ-
τε ἀμοιροῦντες τῶν πρὸς τοῦτο ἀναγ-
καίων στοιχείων οὐχ ἥτιον ὁ Κ. Chi-
erici, μὴ ἀκούμενος εἰς τὴν ἀπλὴν τοῦ
ἐθνικοῦ τούτου φαινομένου μνείαν, ἐπι-
μαρτυρεῖ τοῦτο διὰ τῆς ἀφηγήσεως συ-
νεπενεργῶς τινος μεταξὺ αὐτοῦ καὶ
γέροντος Μωαμεθανοῦ τὴν θρησκευ-
τικὴν ἐν ᾧ διείδεν ἐνσάρχον, ἀναμέσον
τοσοῦτων ἑκατονταετηρίδων καὶ τοσοῦ-
των μεταβολῶν, τὴν ἀναλλοίωτον ἐνότητα
τοῦ ἑλληνικοῦ χαρακτῆρος.

Ἄλλοι ἀναμφίλεκτον γνώρισμα γνη-
σίου πολιτισμοῦ ἀνεύρισκει ὁ Κ. Chie-
rici ἐν τῇ εἰς τὸ θρησκευμα αὐτῶν
ἀκραδάντῳ τῶν Ἑλλήνων πίστει, σύ-
ναμα δὲ ἐν τῇ πρὸς τὰ ἕτερα δόγμα-

τα παραδειγματικῇ αὐτῶν ἀνοχῇ. Ται-
ουτοτρόπως ἡ Ἑλλάς ἀποδεικνύει ὅτι
δύναται τις νὰ ᾖ ἀνεξίτητος, χωρίς
νὰ ᾖ πυρρῶνιστής ἢ ἄθεος, καὶ ὅτι
δύναται τις μετὰ ζήλου τὸ ἰδιαιτέρον
αὐτοῦ θρησκευμα νὰ προσβύῃ χωρίς νὰ
ᾖ μισαλλόδοξος καὶ ξενηλάτης. Ἡ Ἑλ-
λάς, ἡ ὑπὸ τοσούτων μοχθηρῶν ἢ πε-
πλανημένων βάρβαρος καὶ ἀγρία πολ-
λάκις κληθεῖσα, δὲν κατέγραψεν ἀκόμη
ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὐτῆς τὰς αἰματοφύτους
ἐκείνας δέλτους, αἵτινες ὀνομάζονται Σφα-
γὴ τοῦ Ἀγ. Βαρθολομαίου ἢ Διάταγμα
τοῦ Nantes· ἐὰν δὲ τὰς κόμας αὐ-
τῆς, τὰς πόλεις τῆς, τοὺς ἀγρούς τῆς
ῥήμῳσε πολλάκις ἢ ὑπὸ τοῦ βαρβάρου
ἀναοριπίζουμένη φλόξ τῆς καταστροφῆς καὶ
τοῦ διέθρου, δὲν τὰς εἰμίανεν ὅμως ἢ
πυρὰ, ἢ χειρὲς σοφῶν ἱερέων καὶ πεπο-
λιτισμένων ἡγεμόνων ἐν τῇ ἐξηγενησιμῇ
νῇ Δύσει ἐπὶ αἰῶνας ὑπεδάχυσαν! Ταύ-
την τὴν πρὸς τὸ ἐκυτῶν θρησκευμα τῶν
Ἑλλήνων ἀφοσιώσιν, τὴν τοσεύτον ἐ-
πιτυχίαν μετὰ τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα
ἔρωτος συμφορομένην, ὁ K. Chierici
ἀνευρίσκει, ὡς διαλεκτὴν τύπον καὶ
χαρκτητῆρα, ἐν ἀπάσαις ταῖς λεπτο-
μερείαις τοῦ οἰκογενειακοῦ καὶ κοι-
νωνικοῦ τῶν Ἑλλήνων βίου. Οὕτω,
π. χ. ὁ ἡμέτερος συγγραφεὺς ἀρρηγεῖται
τὰ κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Πάσχα πολ-
λαχοῦ τῆς Ἑλλάδος τελούμενα, καθ' ἣν
ἐορτὴν ἐν τῷ μέσῳ ἀπλέτου καὶ γενι-
κῆς ἀγαλλιάσεως, ὥστε πράγματι πρὸ
θλίγων ὥρων μόνον ἀνέστη ὁ Σωτὴρ, ἐν
τῷ μέσῳ τῶν ἀδελφικῶν ἀσπασμῶν, εἰς
κατεφυγμένη ἐθιομοτυπικὰ πειράται νὰ ἐ-
ξοστρακίσῃ, καὶ ὑπὲρ τῆς τηρήσεως τῶν
ἑποίων μετὰ τοσαύτης ζέσεως συνηγορεῖ
ὁ K. Chierici, μουσικὰ ὄργανα περιτρέχονσι
τὰς ὁδοὺς πληροῦντα τὸν ἀέρα οὐχὶ διὰ
τῶν ἤχων ὀνειῶν ἐμβατηρίων, ἀλλὰ διὰ
τῶν ῥυθμῶν τοῦ ἐθνικοῦ ὕμνου, ὥστε
ἐμφύτως πως ἠσθάνετο ὁ Ἕλληνας ὅτι
ἀπὸ τῆς ἐξ ἑαυτοῦ συμμετοχῆς τοῦ δι-
τοῦ ἀλλὰ δὲ καὶ ἐνικίου ἐκείνου στοι-
χείου, ὅπερ ὀνομάζεται θρησκευτικὸν καὶ

πατρις, δὲν δύναται ἡ μονομερῶς τῇ
μεγάλῃ ἐκείνῃ ἡμέραν νὰ πανηγυρίσῃ
τὸν αὐτὸν ἀμετάτρεπτον χαρακτῆρα ὁ
νευρίσκει ὁ K. Chierici ἐν ταῖς εἰσο-
μοῖς ἐκείναις ὁμηγύρεσιν, ἃς ἀποκαλοῦ-
μεν δημῳδῶς παρηγύρια, καὶ ἃς ὁ ἐ-
γενὴς φιλέλλην σκιαγραφεῖ μετ' ἀληθείας
συγκινήσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ. Ἐν τοῖς
κόλποις τῆς σειρήνης ἐκείνης, ἦν οἱ ἀ-
θροοὶ ἀπεκάλεσαν Φλωρεντίαν, ἀγνο-
οῦντες πῶς κάλλιον νὰ τὴν ὀνομάσωσι
πλησίον τῆς ὁδοῦ Calzaioni, πλη-
σίον τοῦ Viale de' Colli, πλησίον, ἐν ἐ-
λόγῳ, παντός, ὅπερ δύναται τὸν νοῦν νὰ
ἐξάρῃ καὶ τὴν καρδίαν νὰ ἡλεκτρίσῃ, ὁ K.
Chierici τέρεται ἀναπολὼν εἰς τὸν
νοῦν τοῦ τὰ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐλα-
ίων, τῶν ὀπωρώνων καὶ τῶν ἀγρῶν
τελούμενα ἐκεῖνα παρηγύρια ἐπὶ εἰ-
σοφους κεκαλυμμένου ὑπὸ θυμοῦ καὶ ἀμ-
ράκου μετὰ παλμῶν δὲ σκιρτώσεως κα-
δίαν παρακολουθεῖ ἐν τῇ μνήμῃ αὐτῇ
τοὺς χορούς, τοὺς γέλωτας, τὴν παντα-
χοῦ τῶν ὁμηγύρεων τούτων ἀπαστρέ-
πτουσαν εὐφροσύνην, χωρίς τὸ μεμο-
ρωμένον αὐτοῦ οὕς νὰ προσβλήῃ τὸ παρ-
πνὺν ὑπὸ τῶν οὐρὶ βεβραῖως ἐναρμονί-
ῃ, ἤχων τοῦ πατροπαράδοτου ἀσκοτυμπε-
νου, τοῦ πρωτίστου, τοῦλάχιστον ἐν Ζα-
κύνθῳ, τῶν τοιούτων ὁμηγύρεων στοι-
χοῦ. Ὁ K. Chierici ἀδιαφορεῖ πληρέστε-
ρα πρὸς τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἐπὶ το-
σοῦτον δὲ προσβαίνει ὁ ἐνθουσιασμός αὐ-
τοῦ ὥστε τὴν μίξιν ἐτερογενῶν ἀναθυμιά-
σεων, ὡς π. χ. τὴν κνίσαν τοῦ ὀπτι-
μένου ἀρνίου καὶ τὴν ὀσμὴν τῶν πορ-
καλλίων καὶ ἄλλων κερπῶν ἀποκα-
παρδείσιον ἄρωμα, περιπνέον τὴν με-
γευτικὴν ἐκείνην σκηνήν. Πλὴν καὶ ἐν τῇ
περιπτώσει ταύτῃ ὅποια ἄμματα ἀνο-
νται; Μήπως ὁ ἔρως, μὴ φυγαδεύ-
ονται καὶ οὗτος ὡς ὁ K. Chierici
τὸ τοῦ κκαλήχου ἀσκοτυμπεάνου, ἀρ-
σεται ἐν τῷ μέσῳ τῶν κλάδων
πικρὸν κεκοιμημένος, ἢ ὑπὸ τὴν χλό-
ῳς ὅρις ἐνεδρεύων, νὰ τοξεύῃ καρδίαν
μήπω τρωθείσας, ἢ τὰς πτέρυγας τῶν

δίχην ριπίδος, τινάσσων ὃ ἀναρριπίζῃ τὴν φλόγα τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἡδὲ τρωθέντων; Μήπως τὰ ἄσματα, ἀπὸ οἱ εὐθυμοῦντες ἐκεῖνοι [ἀνθρωποὶ ἐκπέμπουσιν, εἰς ἰθὺς ἐραστῶν; Οὐχί, ἀπαντὰ ὁ Κ. Chierici οἱ ἀνθρωποὶ ἐκεῖνοι, ὡσεὶ φρονούντες ὅτι διὰ τοιαύτης μόνον γλώσσης δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ ἡ εὐπροσύναι των, μέλπουσιν ἄσματα ἐξυμνοῦντα τῆς πατρίδος τὴν δόξαν, τὰς περιπετείας αὐτῆς ἐξιστοροῦντα, τοὺς πόθους αὐτῆς ἐξωτερικεύοντα.

(ἔπεται τὸ τέλος.)

M. MARTZOKΗΣ.

ΧΙΟΣ ΚΑΙ ΨΑΡΑ

(Ἐκ τῶν «Ἑλλ. Σκηνῶν» τοῦ Βροφερίου)

Κωπηλάται!... εἶνε ἡ ὥρα τῆς σιγῆς καὶ τῶν μελαγχολικῶν φαντασιῶν... Κωπηλάται, κωπηλάται, ναῦτα... Αἰκυγῆς εἶνε ὁ οὐρανός, οἱ ἀστέρες ἐνοπτρίζονται ἐν τοῖς κύμασιν, ἡ δὲ νυκτερινὴ αὖρα μαλθακῶς ρυτιδοῖ τὰ ἱστία σου, κωπηλάται, ναῦτα.

Ἦδυτάτη εἶνε ἡ εὐωδία ἡ ἐκχεομένη ἐκ τῆς ἀκτῆς ἐκείνης διαχυαζομένης ὑπὸ τοῦ ἀργυροχόρου φωτός τῆς σελήνης... εἶνε γῆ ἐπὶ τῶν κυμάτων

Σ. Ζ. Α. Ὑπνίσκοντες εἰς τὰς παροτρύνσεις πολλῶν αξιοπύμων συνδρομητῶν ἡμῶν, πρὸς ὧς καλὰς ἀρχὰς ἐντυπώσεις τὸ ἐν τῇ Α' τόμῳ τοῦ «Ζακ. Ἀνθῶνος» δημοσιευθὲν Α' μέρος τῶν «Ἑλληνικῶν Σκηνῶν» τοῦ φιλέλλητος Ἰταλοῦ Ἀγγέλου Βροφερίου, καὶ μὴ δύναμαι ἔκκ τῷ ὄγκῳ τοῦ ὅλου βιβλίου νὰ δημοσιεύωμιν αὐτὸ ἐν παραρτήματι, ὡς ἄλλοτε ἔχομεν αποφασίσαι, ἐκρίναμεν καλὸν ὃ ἀποσπάσωμεν ἐξ αὐτοῦ τὸ ἀνωτέρω κεφάλαιον, ὃ παρῶμεν νὰ ἐκλέγωμεν ἀπὸ κειροῦ εἰς καιρὸν ἐκ τῆς πεζικῆς ταύτης ἐποποιίας τὰ ὠραιότερα μέρη, ἅρτια πάντοτε καὶ αὐτοτελῆ, παρέχοντες οὕτω τοῖς ἀναγνώσταις ἡμῶν ἀνάγνωσμά πάριον, ἀλλὰ δὲ καὶ εὐάρεστον.

κοιμηθῶσα... νῆσος μαγευτικὴ... εἰπέ μοι, ναῦτα, πῶς καλεῖται ἡ νῆσος ἐκείνη;

— Εἶνε νῆσος τῆς ἡδυπαθείας, ἡ πατρίς τῶν ζεφύρων, ἡ γῆ τῶν ρόδων καὶ τῶν πορτοκαλλεῶν... ἀλλὰ φεῦ! τοὺς ρύακας αὐτῆς θάπτει αἷμα, καὶ ἐπὶ τῶν ἀγρῶν τῆς εἶνε διεσπαρμένα ὀστά... ἡ νῆσος ἐκείνη θομάζεται Χίος.

— Κωπηλάται, κωπηλάται, ναῦτα... ἀλλ' ἔχι. μείνον μίαν στιγμὴν ἀκόμη... ἄφες ἐπ' ὀλίγον ν' ἀναπνεύσω τὴν ἡδονικὴν αὖραν τὴν πνέουσάν ἐκ τῆς ἀκτῆς ἐκείνης...

Χίος! γῆ θεσπεσίῳν ἡδυτήτων, ὁ ἥλιος ὡς ἐκλεκτὴν αὐτοῦ κόρην σὲ στέφει διὰ τῶν ἀκτίνων του, ὁ δὲ θαλαρρὸς ἄνθρωπος διὰ τοῦ προσφιλούς του ψιθυρισμοῦ γονιμοποιῶν τὰ σπλάγχνα σου, ἀποκαλύπτει τῷ ἀνθρώπῳ θηταυρὸν μυστικῶν ἡδονῶν... Ἀλλ' αἶμαι! προσμεσείδιασεν ἀρὰ γὰρ πρὸς Σὲ ἡ φύσις ἵνα ὄργανον μυστρῶν ἀποκαλύσῃς γίνῃς καὶ ἐν τῇ κόνει καὶ τῷ αἵματι σου θῆς... ὦ! φκίνεται μοι ὅτι ἀκούω τοὺς πῆδακός σου, τὸ ἄσμα τῶν πτηνῶν σου... παρσιφέρουμαι ἐντὸς τῶν δαυλλίων σου, καὶ ὁλοπῶ τὰ φυτὰ σου ἐκσταλλάζοντα χυμούς καὶ ἀρώματα λειβόμενα ὑπὸ τῶν συλρίδων τῆς Ἀνατολῆς... πλὴν τὰς ἀτρακτοῦς τῶν δαυλλίων ἐκείνων ἐχθρικός πεταῖ πούς, τὰ ἀρώματα τῶν ἀνθέων ἐκείνων ἐπωλήθησαν εἰς τὰς Ὀδάλισκας τοῦ Σουλτάνου, αἱ ἀκταὶ εἰσὶν κρόφουροι, καὶ ἐπὶ τῶν κυμάτων ἐκείνων ἀνθρώπινα πτώματα ἐπιπλέουσι. Κατὰρ λοιπὸν ἐπὶ τῶν ἀνθέων, ἐπὶ τῶν ζεφύρων, καὶ ἐπὶ τῶν πηγῶν αἴτνες ἐπισπῶσι τὴν δυναστείαν τῶν τυράννων... ὦ σπῆλαια τῶν δασῶν, ὦ χιόνες τῶν ὄρεων, ἄνθρωποι τῆς ἐρήμου, εἰς δέχθητε τὴν ἐκφυλισθεῖσαν ταύτην γενεάν.

Κωπηλάται, κωπηλάται, ναῦτα! αἰκυγῆς εἶνε ὁ οὐρανός, οἱ ἀστέρες ἐνοπτρίζονται ἐν τοῖς κύμασιν, ἡ δὲ νυκτερινὴ αὖρα μαλθακῶς ρυτιδοῖ τὰ ἱ-